

1865

1. Beh. af Lovf. om Udg. til de høiere Lærerpøster ved de lærde Skoler.

1866

vil være istand til at hævde sin Autoritet. Det, der nu altsaa kræves i Lovforslaget, er en saadan Gjenmæle. Jeg indrømmer imidlertid, at, har Ministeriet fuld Frihed, kan det naturligvis ogsaa tage Hensyn til, hvad der fordres i denne Henseende, og saa kommer jeg tilbage til det, jeg har udtalt i det andet Thing, nemlig den Indflydelse, det vil have at give den ubetingede Frihed i Dieblisset for dem, der have lagt sig efter Studier, som kvalificere dem efter de gjældende Regler til at blive Lærere ved de lærde Skoler. Her mener jeg, at man ikke bør gaa videre, end de nye Forhold, som ere stabte ved Loven af 1871, netop kræve. Tilsteder man da en Overgangstid, vil der ikke kunne være Noget i Veien for, at man ogsaa paa dette Omraade gennemfører, hvad der allerede gjælder med Hensyn til Ansættelsen ved Universitetet og af Adjunkter ved de lærde Skoler. Jeg betragter derfor dette Lovforslag som et efter Tidens Krav affattet Forslag, som bøder paa de Ulemper, som dels allerede vare tilstede fra ældre Tid og dels ere blevne endnu søeligere, efterat Loven af 1871 er udfkommen.

S. Solm. Til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix) skal jeg blot gjøre et Par Bemærkninger. Det er fuldfkommen rigtigt, at i ethvert Skolespørgsmaal skal man tage sig vel i Agt for, at der ikke kommer altfor store Spring og altfor store Forandringer. Jeg er derfor ganske enig med det ærede Medlem i, at, har man først slaet en Ordning fast, skal man saavidt muligt se at holde paa denne Ordning; men det ærede Medlem vil ganske vist give mig Ret i, at den Ordning, vi for Dieblisset have paa det lærde Skolevesen, er ligefrem slet, — jeg taler ikke her fra et enkelt Partis Side; men Klager ere komne frem fra Adjunkter ved de lærde Skoler og ere blandt Andet optagne i „Fædrelandet“, som ikke skal bestyldes for at staa paa denne Side — at Gjenneførelsen af Loven af 1871 er ligefrem slet. Det ærede Medlem siger saa, at Praxis skal forbedre det; men naar det nu har viist sig, at Praxis har forværret det, forekommer det mig, at man maa være varsom. Jeg skal nævne et eneste Exempel paa, hvorledes Praxis har gjort Forholdet værre. Et af de Spørgsmaal, som har været meget omtalt, angaar den latinske Stil, som Loven siger skal affattes, men som alligevel ved et ministerielt Reskript blev paabudt, dog ikke for Privatister. Den daværende høitærede Kultusminister udstedte en Skrivelse af 22de August 1873, hvori han sagde, at efter

Lovens Bydende hørte det ikke med til Afgangsexamen og kunde altsaa ikke kræves, men den nuværende høitærede Kultusminister har forlangt det ogsaa af Privatister og begrunder det saaledes, at, naar det forlangtes af de Andre, maatte det naturligvis ogsaa forlanges af disse. Naar det altsaa var galt for de Andres Bedkommende, skulde det ogsaa være galt for Privatisterne; naar det stred imod Loven for de Andres Bedkommende, skulde det ogsaa stride imod den for disse Bedkommende. Jeg siger, at det er en slet Praxis, vi ere komne ind paa ad den Vej. Spørgt tror jeg, at den ærede Minister misforstod det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds, thi forsaavidt jeg forstod det ærede Medlem, var han for sit Bedkommende tilbøjelig til at gaa ind paa Folkethingets tidligere Forslag, at der ingen Examen skulde fordres, men den høitærede Minister forstod det, saavidt jeg kunde mærke, paa en noget anden Maade. Overhoved tror jeg, at i dette Spørgsmaal, som det nu foreligger, er Uenigheden mellem det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds og mig egentlig ikke saa stor, thi det kan naturligvis ikke være min Mening, at Faget ikke skulde have nogen Betydning, men blot, at det ikke skulde faae nogen ensidig Betydning paa den samlede Skoleundervisnings Bekostning, og det er, saavidt jeg kunde skjønne, ogsaa det ærede Medlems Mening. Det Eneste, der skiller os, er, saavidt jeg kunde forstaa, hele den politiske Stilling, thi jeg er overbevist om, at, hvis ikke den politiske Stilling var, som den nu er, stod det ærede Medlem ligesom tidligere paa samme Side som jeg i dette Spørgsmaal, saa at vi ingen Examen ønskede for Overlærere og Rektorer. Til den høitærede Minister skal jeg kun bemærke, da jeg omtalte, at dette Forslag havde ligget for, tror jeg ikke, at jeg brugte det Udtryk „Forslag“, men at jeg sagde „Sagen“, og Sagen har ligget for, uagtet den var en Del af den tidligere Lønningslov. Nu siger den høitærede Minister, at den behøver ikke at høre til Lønningsloven, men den høitærede Minister var selv i sin Tid med til at sætte den ind i Lønningsloven og holdt fast paa, at den skulde staa der, fordi den hang nøje sammen med Spørgsmaalet om Lønninger for Lærerne ved de lærde Skoler. Det er ogsaa aabenbart, at det har ikke Lidet at betyde, hvilket Forhold der sættes imellem Overlærernes og Adjunkternes Antal ved Skolerne, naar der er Spørgsmaal om Lønningerne for dem, og ligesaa faar det ikke saa Lidt at betyde, hvis vi kom til at nedlægge nogle af